

Høringsuttalelse - forslag til satser i prisutjevningsordningen for melk mv.

Scandza AS er et norsk mat- og drikkekonsern som eier flere små og mellomstore leverandører til dagligvarekjedene. I Norge gjelder dette Synnøve Finden, Sørlandschips, Finsbråten, Leiv Vidar og Peppes i dagligvare. Vi har produksjonsanlegg i Namsos, på Tolga, Hardanger, Alvdal, på Hønefoss, i Bærum, i Kristiansand og på Eidsvoll, med til sammen 600 årsverk. Scandza omsetter for ca. 3 mrd. nok i året i Norge.

Scandza AS eier meieriprodusenten Synnøve Finden og svarer på vegne av Synnøve Finden i denne høringen. Vi har noen korte konkrete innspill til høringen og noen viktige kommentarer til ordningen generelt.

Scandza mener:

- PU-ordningen skal gjennom de konkurransefremmende tiltak legge til rette for virksom konkurranse i meierisektoren, i dag virker ikke de konkurransefremmende tiltakene tilstrekkelig etter hensikten. Det er ikke virksom konkurranse i meierimarkedet.
- Det må skje endringer i konkurransefremmende tiltak til fordel for bedret konkurranse mellom norske aktører.
- "Samordning" av satser som ble fullført i 2020 svekker både konkurransen i meierisektoren og PU-ordningens evne til å markedstilpasse et prisuttak basert på etterspørselastisiteter og markedsutvikling i denne sektoren.
- I Vedleggstabellene 1-3 oppgir man også alle "konkurranserettede tilskudd" samlet. Scandza mener dette gir mindre gjennomsiktighet enn ønskelig.
- Permanent nulling av sats i en PU-gruppe er ulogisk. Produkter i vekst burde kunne avgiftsbelegges. Det er behov for økte midler til konkurransefremmende ordninger.
- Vi registrerer at det legges opp til en nedbygging av likviditeten i ordningen. Vi mener dette er feil prioritering da det trengs mer midler til konkurransefremmende tiltak.
- Kapitalgodtgjørelsesmodellen bidrar til å svekke konkurransen. Setter Markedsregulator ned etterbetalingen, betyr det at de har holdt høyere priser gjennom året i stedet, hvilket igjen innebærer at mer av egenkapitalavkastningen har gått ut gjennom melkeprisen, med påfølgende forverring av Synnøves forsyningspris. Dette svekker konkurransen ytterligere i ostemarkedet.
- Innfraktordningens innretning forskjellsbehandler de ulike meieriaktørene.

Konkurranserettede tiltak i PU

Konkurransefremmende tiltak i PU skal bidra til konkurranse på like vilkår mellom norske meieriindustriaktører. Tiltakene slik de er utformet i dag virker ikke etter hensikten. Utviklingen i fordeling av markedsandeler mellom aktører i fast-ostmarkedet er tilnærmet uforandret de siste 15 årene.

Scandza og Synnøve Finden forventer at dette vil bli et tema og at forslag til endringer vil komme til fordel for bedret konkurranse mellom norske aktører når Landbruksdirektoratet skal ha sin gjennomgang av hele ordningen i 2022.

Samordning av satser og permanent nulling

Scandza mener fortsatt at "samordning" av satser fra 2017 til 2020 svekker konkurransen i meierisektoren og PU-ordningens evne til å markedstilpasse et prisuttak basert på etterspørselastisiteter og markedsutvikling. Spesielt uheldig er "samordnet avgiftssats" på sure og søte smakstilsette flytende produkter og ferske oster. Permanent nulling i PU-sats for disse gruppene dokumenterer at de i praksis er tatt ut av PU-ordningen. En slik varig innsnevring av PUs virkeområde er ikke konsekvens-utredet. De aktuelle produktgruppene har over tid vært i vekst og alle de tre gruppene ville i en normal anvendelse av prisdiskriminering ut fra PU-systemets formål, vært ilagt økt prisuttak.

Kapitalgodtgjørelse

På sikt medfører dagens kapitalgodtgjøringsmodell en drivkraft for Tine til å redusere sin etterbetaling til melkeprodusent, og i stedet ytterligere å øke kapitalavkastningselementet i råvareprisen igjen. Dette ble klart uttrykt også fra Konkurransetilsynets (KT) side i tilsynets høringsuttalelse datert 20.3.2017. Der påpekte KT at departementets nye modell for kapitalgodtgjørelse overfor meierier med egne leverandører

"kan bidra til at kapitalavkastningen som utbetales gjennom melkeprisen over tid vil øke, og at den spesielle kapitalgodtgjøringen vil reduseres, og at dette vil svekke konkurransen i meierimarkedene."

Scandza har en forventning om at det i fremtiden blir gjort tiltak som bedrer konkurransen i meierisektoren for også andre av Tines konkurrenter.

Vedleggstabeller 1-3

Scandza merker seg at i vedleggstabellene 1-3 oppgir direktoratet også i år alle "konkurranserettede tilskudd" samlet. Scandza mener fortsatt dette gir mindre gjennomsiktighet enn ønskelig. Vi mener fortsatt det ikke er noen grunn til å slå sammen disse, så lenge det er tilskudd som ikke går til alle aktører. Scandza mener det bør være mest mulig åpenhet rundt disse ordningene. Dette er ikke en forenkling som skaper noen større forståelse for ordningen eller gjør den enklere.

Med hilsen

Sofie Oraug-Rygh (sign.)
Direktør Kommunikasjon og Myndighetskontakt
Scandza AS